

Stát jako garant příznivého prostředí pro život a podnikání

Dnešní stav

- V letech 2002 až 2005 bylo ve Sbírce zákonů publikováno 2354 právních předpisů.
- Dochází k hypertrofii práva.
- V právních předpisech se přestávají orientovat i právníci, natož pak běžní občané.
- Stát má tendence regulovat maximum lidských činností.
- Pro každé povolení je potřeba vyplnit stohy formulářů a získat celou řadu razítek.
- Vysoká míra korupce.

Čím je nárůst byrokracie způsoben

- ❑ Zatímco práva občanů nejsou jakkoliv rozšiřována a posilována, tak míra jejich povinností vůči státu nepřiměřeně narůstá – STÁT POSILUJE NA ÚKOR OBČANŮ
- ❑ Živelná tvorba legislativy – objeví se problém, vláda ihned přispěchá s návrhem regulace.
- ❑ Předkladatelé návrhů norem nevěnují dostatečnou pozornost dopadům regulace – neví, jak, se norma projeví v praxi .
- ❑ Nekoordinované předkládání pozměňovacích návrhů ve 2. čtení v PS PČR (tzv. poslanecké přílepy) bez důkladného projednání a posouzení.

Proč jsem se rozhodla zasáhnout proti narůstající byrokracii

- Jsem profesí architektka, zvolena do Senátu v roce 2000.
- Regulace je téma pro každou demokratickou společnost.
- Poprvé se mě regulace dotkla (osobní příklad).
- Naposledy se mě dotkla především (diskuze s kolegou Škaloudem o zastavárnách).
- Nulová či minimální regulovanost vede k anarchii a "přeregulovanost" způsobuje neprůchodnost práva a paralyzaci výkonu veřejné moci.

Jak s byrokracií bojují v zahraničí

- Doporučení Rady OECD ke zlepšení vládní regulace, přijaté v roce 1995
- Zpráva OECD o reformě regulace, přijatá v roce 1997
- Britský „Regulatory Reform Act“, přijatý v roce 2001
- Sdělení Evropské komise o akčním plánu „Zjednodušení a zlepšení právního prostředí – „Better Regulation“, z roku 2002

Cesta k nápravě

- Pánem se opětovně musí stát občan, jako klient státu.
- Stát je zřízen především pro ochranu jeho svobod a nikoliv pro jejich omezování.
- Občan musí dostat do rukou účinné nástroje, jak si tuto zásadní změnu situace vynutit, jak se bránit v případě nepřípustných zásahů do jeho práv, které veskrze spočívají v ukládání nadměrné byrokratické zátěže

Co je potřeba udělat pro nápravu stavu

- Zakotvení ústavního práva občana na ochranu před nadměrnou byrokratickou zátěží.
- Provádění legislativních auditů v pravidelných cyklech, zda se příslušné regulace nestaly zbytečnými, nebo neadekvátními ke svému cíli.
- Povinnost provedení veřejného připomínkového řízení (včetně vypořádání připomínek) u všech nově přijímaných právních předpisů.
- Striktní pravidla pro přijímání nových zákonů, vyhlášek a nařízení.
- Implementace nástroje ochrany občanů a podnikatelů před nadměrnou byrokratickou zátěží.

Každý zákon, vyhláška či nařízení musí mít

- ❑ Jasně stanoven cíl, kterého má být návrhem právního předpisu dosaženo.
- ❑ Zpracováno odůvodnění, proč nemůže být cíle dosaženo svobodným rozhodováním subjektů o vlastních záležitostech, nebo jinými samoregulačními mechanismy.
- ❑ Vyčísleny předpokládané pozitivní dopady navržené právní úpravy na základě důkladné analýzy rizik.
- ❑ Vyčísleny předpokládané negativní dopady navržené právní úpravy, včetně dopadů na občany, podnikatele, samosprávu a státní správu.
- ❑ Zpracované srovnání s jinými možnými řešeními problému, včetně varianty beze změny stávající situace a varianty bez zásahu státu do rozhodování subjektů v rámci soukromoprávních vztahů.

Proč je nutné učinit změnu

- Udržení prostředí respektujícího svobodné chování jednotlivců bez zbytečných zásahů státu.
- Udržení konkurenceschopnosti s vyspělými státy.
- Zvýšení ekonomického růstu.
- Zachování volné soutěže.
- Větší participace občanů na správě věcí veřejných.
- Úspory nákladů na řízení státu.

Argumenty odpůrců změny

- Je věcí vlády (parlamentu), jakou mírou regulace občany zatíží.
- Provádění hodnocení dopadů regulace je příliš nákladné.
- Veřejné připomínkové řízení je organizačně náročné.
- Problém s nárůstem byrokracie netkví v hodnocení dopadů a veřejných připomínkách, ale ve zkvalitnění práce legislativních právníků.

Co dál?

- Získání podpory veřejnosti pro změnu.
- Dosažení politického konsensu ke změně na nejvyšší politické úrovni.
- Změna ústavních předpisů tak, aby garantovaly občanům právo na ochranu před nadměrnou byrokratickou zátěží.
- Přijetí zákonných pravidel pro ukládání povinností občanům.
- Umožnit občanům bránit se proti nadměrné byrokratické zátěži soudní cestou.